

O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova

**KUYDIRGI NOZOLOGIYASI BO'YICHA TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH
MILLIY KLINIK STANDARTI**

Toshkent - 2025 yil

«TASDIQLAYMAN»
Respublika ixtisoslashtirilgan
epidemiologiya, mikrobiologiya,
yuqumli va parazitlar
kasalliklar ilmiy-amaliy tibbiyot
markazi direktori
B.M.Tadjiyev



2024 yil

«KUYDIRGI» NOZOLOGIYASI BO‘YICHA MILLIY STANDARTLAR

TOSHKENT 2024

KUYDIRGI NOZOLOGIYASI BO'YICHA TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI

MILLIY KLINIK STANDART NOZOLOGIYASINING NOMI (KODI), TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN MUTAXASSISLAR NOMI

XKT-10/11 bo'yicha kodlanishi:	Nozologik nomlanishi:	Nozologiya bo'yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo'yicha statsionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
A 22.0 A22.1 A22.2 A22.7 A22.8 A22.9	kuydirgining teri shakli kuydirgining teri shakli kuydirgini oshqozon-ichak shakli kuydirgi yarasi bilan septitsemiya Kuydirgining boshqa shakllari aniqlanmagan kuydirgi			infeksionist	Pulmonolog, kardiolog, gastroenterolog, xirurg, nevroptolog, reanimatolog, ginekolog

KUYDIRGI NOZOLOGIYA BO'YICHA REJALI TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITATSIYA VA DISPANSERIZATSIYA TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam*				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Asosiy mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Kuydirgiga gumon bo'lgan holatda epidemiyaga qarshi chora-tadbirlar o'tkaziladi	+	+	+	+	+	Murojaat kuni	Klinik belgilarni yo'qolishi va 5 kunlik interval bilan olingan bakteriologik tahlillarning 2 marta manfiy natijasidan keyin
	2. Epidemiologik anamnez to'planadi	+	+	+	+	+	Murojaat kuni	
	3. Kuydirgining barcha shakllari shoshilinch gospitalizatsiya qilinadi. Shikoyatlari va anamnez to'plash	+	+	+	+	+	Murojaat kuni	Klinik belgilarni yo'qolishi va 5 kunlik interval bilan olingan bakteriologik tahlillarning 2 marta manfiy natijasidan keyin
	4. Ob'ektiv ko'rik	+	+	+	+	+	Kasalxonadan chiqarilgunicha	Klinik belgilarni yo'qolishi va 5 kunlik interval bilan olingan bakteriologik tahlillarning 2 marta manfiy natijasidan keyin

	5. Fizikal va klinik tekshiruv			+	+	+	Kasalxonadan chiqarilgunicha	Klinik belgilarni yoʻqolishi va 5 kunlik interval bilan olingan bakteriologik tahlillarning 2 marta manfiy natijasidan keyin
	6. Shifokor tomonidan har kuni nazorat oʻtkaziladi, shu bilan birga davolanadi			+	+	+	Kasalxonadan chiqarilgunicha	Klinik belgilarni yoʻqolishi va 5 kunlik interval bilan olingan bakteriologik tahlillarning 2 marta manfiy natijasidan keyin
	7. Kasallikni ogʻirlik darajasini baholaniladi			+	+	+	Kasalxonadan chiqarilgunicha	Klinik belgilarni yoʻqolishi va 5 kunlik interval bilan olingan bakteriologik tahlillarning 2 marta manfiy natijasidan keyin

Izoh:

Mutaxassis (shifokor) maslahati (qoʻshimcha)	1. Shikoyatlari va anamnez toʻplash			+	+	+	Koʻrsatmaga koʻra	
	2. Obʻektiv koʻrik			+	+	+	Koʻrsatmaga koʻra	
	3. Fizikal va klinik tekshiruv			+	+	+	Koʻrsatmaga koʻra	
	4. Shifokor tomonidan har kuni nazorat oʻtkaziladi, shu bilan birga davolanadi			+	+	+	Koʻrsatmaga koʻra	
	5. Kasallikni ogʻirlik			+	+	+	Koʻrsatmaga koʻra	

	darajasini baholaniladi							
Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq)								
Asosiy laborator tekshiruvlar	1. Umumiy qon taxlili			+	+	+	Davolashdan oldin va ko'rsatmaga ko'ra	
	2. Umumiy peshob taxlili			+	+	+	Davolashdan oldin va ko'rsatmaga ko'ra	
	3. Umumiy najas taxlili			+	+	+	Davolashdan oldin va ko'rsatmaga ko'ra	
	4. Orqa miya punksiyasi			+	+	+	Davolashdan oldin va ko'rsatmaga ko'ra	
	5. Qonning biokimyoviy taxlili (glyukoza, mochevina, kreatinin, umumiy oqsil, umumiy bilirubin, AST, ALT, SRO)			+	+	+	Davolashdan oldin va ko'rsatmaga ko'ra	
	6. Bakterioskopik			+	+	+	Kasalxonaga kelgan kuni	
	7. Bemor biologik materialini bakteriologik ekish va qo'zg'atuvchini ajratib olish			+	+	+	Kasalxonaga kelgan kuni	
	8. PZR da biologik materialdan nuklein kislotasini ajratib olish			+	+	+	Kasalxonaga kelgan kuni	
	9. Serologik ((RIF, RNGA, IFA) usulida qonda qo'zg'atuvchiga qarshi antitanachalarni aniqlash			+	+	+	Kasalxonaga kelgan kuni	
	10. Biologik			+	+	+	Kasalxonaga kelgan kuni	
Izoh:								
Qo'shimcha laborator tekshiruvlar	1. Koagulogramma			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	
Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq)								
Asosiy	1. EKG			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	

instrumental tekshiruvlar	2. Ko'krak qafasi rentgenografiyasi			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	
	3. Qorin bo'shlig'i organlari UTT			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	
	4. Lyumbal punksiya			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	
	5. Plevral punksiya			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	

Izoh:

Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar	1. Bosh miya, qorin bo'shlig'i kompyuter tomografiyasi			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	
	2. Bosh miya, qorin bo'shlig'i magnit-yadroli tomografiyasi			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	

Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq)

***STATSIONAR DAVOGA KO'RSATMA:**
 Kuydirgining barcha klinik shakllari statsionar sharoitida davolanadi. Ambulator davolanish man etiladi.
BEMORLARNI REANIMASIYA VA INTENSIV TERAPIYA BO'LIMIGA O'TKAZISHGA KO'RSATMA
 - Teri shaklining og'ir kechishi;
 - Tarqalgan shakllari;
 - Asoratlarning rivojlanishi (infeksion-toksik shok, TIK (DVS)-sindromi, ong xiralashishi)
 - Hayotiy muxim funksiyalarning buzilishi: gemodinamika, nafas olish, yutinish, es-hush yo'qolishi.

Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq)

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
1. Ot zardobida tayyorlangan kuydirgiga qarshi immunoglobulin	10 ml ampulada chiqariladi. Tashxis tasdiqlanishi bilan Bezredko usulida desensebilizatsiyasidan so'ng, kasallikning birinchi 3-4 sutkasida mushak orasiga yuboriladi.			+	+	+	O'rtacha og'ir va og'ir shaklida har kuni 30-50 ml. O'ta og'ir shakli va sepsisda - 75-100 ml. Bolalarga yoshga bog'liq - 5-8 ml, 14-17 yoshdagi o'smirlarga - 12 ml.	O'rtacha og'ir va og'ir shaklida - 120-200 ml. O'ta og'ir shakli va sepsisda - 300 - 400 ml. Bolalarga - 20-24 ml. o'smirlarga - 48 ml
ANTIBAKTERIAL DAVO TANLOV DORI VOSITASI SIFATIDA								
2. ANTIBAKTERIAL DAVO	Siprofloksatsin 500 mg tabletka, har 12 soatda ichishga Siprofloksatsin 200 mg v/i har 12 soatda			+	+	+	engil va o'rtacha og'ir shaklida - 500 mg dan 2 mahal ichishga 7 kun. Og'ir shaklida 500 mg dan 2 mahal ichishga yoki 200 mg (400 mg gacha) dan 2 mahal v/i 10-14 kun	Engil va o'rtacha og'ir - 14 ta tabletka (7000 mg), og'ir shaklida - 20 - 28 ta tabletka (10 000 - 14 000 mg) yoki 4000-5600 mg
ANTIBAKTERIAL DAVO ALTERNATIV DORI VOSITASI SIFATIDA								
3. ANTIBAKTERIAL DAVO	Amoksitsillin 500 mg tabletka yoki kapsula.			+	+	+	Bolalarga sutkasiga 45	Bolalarga 21-42 g

	har 8 soatda ichishga						mg/kg 3 mahal ichishga; umumiy sutkalik doza 3,0 g gacha. O'rtacha og'ir, yengil shaklida 7 kun. Kattalarga 500 mg dan 3 mahal ichishga	Kattalarga 10500-21000 mg gacha
	Doksisiklin 100 mg kapsula, har 12 soatda			+	+	+	engil va o'rtacha og'ir shaklida - 100 mg dan 2 mahal ichishga 7 kun.	14 ta kapsula
	Klaritromitsin 500 mg tabletka, har 12 soatda ichishga			+	+	+	engil va o'rtacha og'ir shaklida - 500 mg dan 2 mahal ichishga 7 kun.	14 ta tabletka
	Ampitsillin 500 mg tabletka. har 4-6 soatda			+	+	+	engil va o'rtacha og'ir shaklida - 500 mg dan 6-4 mahal ichishga 7 kun.	28-42 ta tabletka
	Benzilpenitsillin 1000000 Yed flakon, har 4 soatda m/o			+	+	+	og'ir shaklida siprofloksatsin bilan birga 1 mln Yeddin 6 mahal m/o 10-14 kun	60-84 mln YeD
	Ampitsillin 1,0 g flakon, har 6 soatda m/o			+	+	+	og'ir shaklida siprofloksatsin bilan birga 2,0 g dan har 6 soatda m/o 10-14 kun	80-112 ta flakon
	Gentamitsin 40 mg/ml, 2 ml ampula m/o, v/i har 8 soatda			+	+	+	og'ir shaklida siprofloksatsin bilan birga 80 mg dan kuniga 3 mahal m/o yeki v/i 10-14 kun	30-42 ta ampula

	Amikatsin 250 mg/ml 2 ml ampula m/o v/i			+	+	+	og'ir shaklida siprofloksatsin bilan birga 500 mg dan 2 mahal 10-14 kun	20-28 ta ampula
	Sefatoksim – 2 g flakon har 12 soatda v/i yoki m/o			+	+	+	Sefatoksim - 2 g dan har 12 soatda v/i, m/o 10-14 kun	20-28 ta flakon
4. Glyukokortikosteroidlar	Prednizolon in'eksiya ampula v/i, m/o 30 mg/ml			+	+	+	Og'ir shakllarida	
5. Balanslangan tuz eritmalari	Kaliy xlorid+ Kalsiy xlorid+ Magniy xlorid+ Natriy asetat+ Natriy xlorid Zoledron kislotasi; Meglyumin natriy suksinat v/i 200 ml, 400 ml flakon			+	+	+	O'rtacha og'ir va og'ir shakllarida	
6. Kolloid eritmalar bilan infuzion terapiya	Infezol; gidroksietil kraxmal; natriy xlorid; dekstran v/m 200, 400 ml v/i			+	+	+	O'rtacha og'ir va og'ir shakllarida	
7. Propion kislotasi unumlari	Ibuprofen 400 mg tabletka; kapsula 200, 400 mg; suspenziya 100 mg/ml			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	

Izoh:

Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi							
Gemostatik preparatlar	Menadion natriy bisulfit - 1 ml ampula m/o; Etamzilat – 250 mg tabletka ichishga; 2 ml ampula v/i; m/o			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	

	Aminokapron kislotasi – 5% 100 ml flakon v/i							
Geparin guruhi	Geparin natriy – 5000/ml 5 ml			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	
Qon o'rnini bosuvchi va qon plazmasi preparatlari	Odam albumini – 20% 50 ml; 100 ml; 10% 50ml; 100ml: 200 ml flakon v/i; yangi muzlatilgan plazma – 250 ml flakon v/i			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	
Adrenergik va dofaminergik vositalar	Epinefrin v/i – 1 mg/ml 1 ml ampula			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	
Yurak glikozidlari	Digoksin 0,25 mg tabletka ichishga, strofantin-K0,25mg/ml 1 ml ampula v/i			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	
Ferment preparatlari	Pankreatin 25 YeD tabletka ichishga			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	
Ko'ngil aynash va qayt qilishni kamaytirish maqsadida	Metoklopramid 5 mg/ml 2 ml ampula m/o; v/i; Domperidon 10 mg tabletka ichishga			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	
Anilidlar	Parasetamol 200; 325; 500 mg tabletka ichishga 325 va 500 mg kapsula ichishga 50; 100; 125; 250; 500 mg suppozitoriy per rektum 10 mg/ml 100 ml v/i			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	
Sirka kislotasi unumlari va turdosh birikmalar	Diklofenak 25 mg/ml 3 ml ampula m/o			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	
Plazma o'rnini bosuvchi vositalar	Perfuzion eritmalar			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	
Parenteral oziqlanish vositalari	Aminokislota eritmaları			+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	

Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq)

(DAVOLOVCHI OVQATLANISH/PARHEZ)

Ovqatlanish tartibi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
Parhez stoli va uning davomiyligi	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Parhez № 13 kasalxonadan chiqarilguncha			+	+	+
Enteralnoe pitanie			+	+	+
Parenteralnoe pitanie			+	+	+

(DISPANSERIZATSIYA)

(SOG'LOM KONTINGENT DISPANSERIZATSIYASI/"D" NAZORATGA OLINGAN BEMOR DISPANSERIZATSIYASI)

Dispanserizatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Dispanser nazorati muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Shikoyatlarini to'plash	+	+	Har oyda 1 marotaba	3 oy
	2. Ob'ektiv ko'rik	+	+	Har oyda 1 marotaba	3 oy
Izoh:					
Laborator tekshiruvlar	1. Umumiy qon taxlili	+	+	Har oyda 1 marotaba	3 oy
	2. Qonning biokimyoviy taxlili	+	+		3 oy
Izoh:					
Instrumental tekshiruvlar	1. EKG	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	3 oy
	2. Kukrak kafasi rentgenofarfiyasi	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	3 oy
Izoh:					

(BIRLAMCHI, IKKILAMCHI VA UCHLAMCHI PROFILAKTIKA/ SKRINING)

Profilaktika tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Bemorni erta aniklash va kasalxonaga yetkizish	+	+		
	2. Bemorni barcha buyumlarini dezenfesiylash	+	+		

	3. bemorlar va zararlanish havfi ostida qolgan shaxslarni so‘rab-surishtirish, tibbiy ko‘rik va qo‘chama-qo‘cha (uyma-uy) yurib aktiv aniqlash;	+	+		
	4. o‘choq shakllanishi bilan bog‘liq bo‘lgan chorvachilik maxsulotlaridan faydalanishni ta‘qiqlash;	+	+		
	5. zararlanish havfi ostida qolgan shaxslarni tibbiy nazoratga olish, 14 kun davomida har kuni teri qoplamalari ko‘rigi va ikki marta tana haroratini o‘lchash hamda ularga shoshilinch profilaktika buyurish – kuydirigiga qarshi immunoglobulin (kattalarga 20 ml, 14-17 yoshdagi o‘smirlarga 10 ml, bolalarga 5 ml) va 5 kun davomida etiotrop antibakterial preparatlar;	+	+		
	6. Kasallangan hayvon go‘shтини iste‘mol qilganidan yoki muloqot natijasida teri qoplamalarini zararlanish ehtimolidan 8 sutkadan ko‘p vaqt o‘tgan bo‘lsa, profilaktika o‘tkazish maqsadga muvofiq emas	+	+		
Izoh:					
Laborator tekshiruvlar	1. bemorlar va kasallikka shubha qilinganlardan material, shuningdek atrof muhit ob‘ektlaridan laborator tekshiruv uchun namunalari olish;	+	+		
Izoh:					
Instrumental tekshiruvlar	1. Tana haroratini o‘lchash	+	+	Kuniga 2 mahal	14 kun
Izoh:					
Profilaktika usullar	1. zararlanish havfi ostida qolgan shaxslarda– kuydirigiga qarshi immunoglobulin (kattalarga 20 ml, 14-17 yoshdagi o‘smirlarga 10 ml, bolalarga 5 ml) va 5 kun davomida etiotrop antibakterial preparatlar;				
Izoh:					

(REABILITATSIYA)

Reabilitatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy sharoitida	OShP/OP / KTMP	Statsionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	- asorat rivojlanganda tegishli soha shifokorlari (terapevt, infeksiyachil, nevrolog, kardiolog) nazorati		+	+		3 oyda
	- ta'sirlantiruvchi achchiq taomlar, spirtli ichimliklarni inkor qilgan holda to'liq ovqatlanish;	+				3 oyda
	- ko'p suyuqlik ichish (na'matak damlamasi, ishqoriy mineral suvlar, siydik haydovchi gilyohlar damlamalari);	+				3 oyda
	- og'ir jismoniy mehnat, gipotermiya, issiq hammom, saunalarga borish, sport bilan shug'ullanishni inkor etgan holda jismoniy rejimga rioya qilish	+				6-12 oy davomida
	- umumiy quvvatlantiruvchi dori vositalar, adaptogenlar, polivitaminlar qabul qilish.	+	+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	3 oyda
Izoh:						
Laborator tekshiruvlar	1.					
	2.					
	...					
Izoh:						
Instrumental tekshiruvlar	1. EKG		+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	3 oyda
	2. Kukrak kafasi rentgenografiyasi		+	+	Ko'rsatmaga ko'ra	3 oyda
Izoh:						

Mazkur klinik protokol va standartlar O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazir o'rinbosari Basitxanova E.I, Tibbiy sug'urta boshqarmasi boshlig'i Sh. Almardanov, klinik protokollar va standartlarni ishlab chiqish va joriy etish bo'limi boshlig'i Sh.R. Nurimova boshchiligida, Klinik protokollar va standartlarni ishlab chiqish va joriy etish bo'limi bosh mutaxassisi G.Djumayeva, yetakchi mutaxassisi N.Raximova tomonidan tashkiliy va uslubiy ko'magi asosida ishlab chiqilgan.

